

Huvudman

Uddevalla kommun
kommunen@uddevalla.se

Beslut

Datum 2026-05-19
Dnr SI 2025:11679
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå,
Vuxenutbildningen R05 i Uddevalla kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att senast den **10 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året och utbildningens innehåll. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uddevalla kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uddevalla kommun ska vidta följande åtgärder

Utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året

1. Se till att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året och att det är elevernas behov och förutsättningar som är vägledande i fråga om hur utbildningen förläggs i tid. Detta innebär att eleverna ska kunna fortsätta sina studier i pågående ämnen utan uppehåll även under sommarmånaderna. (20 kap. 2 § andra stycket skollagen, 2 kap. 25 § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Utbildningens innehåll

1. Se till att undervisningen omfattar hela det centrala innehållet i ämnet personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1 (PERB1000X). Detta innebär att undervisningen i ämnet bland annat ska behandla användning av specialverktyg och skyddsutrustning enligt fordonstillverkarens anvisningar och branschens krav vid enklare reparationer, däribland av elektrifierade fordon och flerbränslefordon. (2 kap. 35 § skollagen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2020:22] om ämnesplanen för personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1, 100p (PERB1000X).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att elevernas individuella studieplaner revideras vid behov och rektorn ansvarar för att hemkommunen informeras vid revidering, samt att alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:11679) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av byggutbildning i lärlingsform med inriktningarna plattsättare och träarbetare och mekaniker med inriktning personbil som skolförlagd utbildning med apl vid Vuxenutbildningen R05 i Uddevalla kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vuxenutbildningen R05 följer gällande bestämmelser om utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året, om elevernas individuella studieplaner revideras vid behov och att rektorn ansvarar för att hemkommunen informeras vid revidering samt om eleverna ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digitala verktyg. När det gäller utbildningens innehåll har Skolinspektion valt att avgränsa tillsynen till ämnet personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1 som ingår i utbildningen mekaniker med inriktning personbil.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, och rektorn samt rundvandring i lokaler mellan den 14 april och 15 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat individuella studieplaner, betygskataloger och kvalitetsrapport. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad information från huvudmannen inför tillsynen framgår att huvudmannen bland annat bedriver lärlingsutbildningar som sammanhållen yrkesutbildning (yrkespaket) inom bygg och anläggning med inriktning plattsättare respektive träarbetare, vilka omfattar 64 veckor med ett sommaruppehåll. Sommaruppehållet motiveras av att eleverna ges möjlighet att arbeta inom branschen under sommaren och att läraren ska kunna ta ut sin reglerade semester.

Av fyra inskickade individuella studieplaner för elever som läser byggutbildning med inriktning plattsättare respektive träarbetare framgår att båda inriktningarna påbörjas med ett block den 18 augusti 2025 och avslutas den 22 maj 2026. Nästa block påbörjas den 17 augusti 2026 och avslutas den 1 januari 2027.

I intervju bekräftar elever som läser till plattsättare respektive träarbetare att de har ett sommaruppehåll. Eleverna säger att de inte vet varför det är ett uppehåll och svarar nej på frågan om de uppfattar att skolan har utgått från deras behov. En elev säger att det hade varit bra att bli klar tidigare och slippa ta CSN-lån längre än nödvändigt.

Lärarna bekräftar i intervju att det är ett sommaruppehåll mellan den 22 maj och den 18 augusti. En lärare berättar att det bland annat beror på att det ska sammanfalla med både apl-företagens och med lärarnas semesterperioder. En annan lärare säger att det finns en positiv aspekt med uppehållet ur elevsynpunkt, nämligen att eleverna får chans att få en anställning under sommaren, även om det inte är avgörande.

På frågan om det är elevens eller verksamhetens behov som har avgjort uppehållet, svarar en lärare att det är utifrån verksamhetens behov eftersom eleverna inte kan styra det.

Rektorn säger i intervju att den främsta anledningen till uppehållet är att branschen ofta vill ha eleverna som extrapersonal under semestrarna. Då ska de vara anställda som personal och inte användas som "apl-kraft" och att det blir en möjlighet för eleverna att få sommararbete.

Vidare säger rektorn att de har diskuterat möjligheten att korta ned uppehållet genom att förlägga utbildningen på två längre perioder. Byggbranschens yrkesnämnd (BYN) ansåg dock att detta inte skulle ge tillräckligt med apl-tid. Enligt rektorn hade de kunnat göra uppehållet kortare, eftersom de egentligen bara har stängt fyra veckor under sommaren, där all personal uppmanas att ta semester.

Enligt rektorn har de funderat på att förlägga apl-tid under sommaren. Detta blir dock svårt eftersom eleverna behöver ha kontakt med sina lärare under en period då lärarna har semester.

På frågan om någon elev har uttryckt behov av att fortsätta under sommaren svarar rektorn att det inte finns någon elev som uttryckt att det går för långsamt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. (20 kap. 2 § skollagen)

Detta innebär att dessa kriterier ska vara vägledande för hur utbildningen genomförs. Detta kan gälla utbildningens förläggning i tid och rum, val av metoder och hjälpmedel, men även innehåll. Det är också viktigt att den kommunala vuxenutbildningen erbjuds i flexibla former och på tider som passar de studerandes behov. (prop. 2009/10:165 s. 475)

I förordningen om läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12) anges att vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån elevens behov och förutsättningar. (Lvux12, 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Vuxenutbildningens uppdrag)

I förordningen om vuxenutbildning framgår att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året. (2 kap. 25 § förordning om vuxenutbildning)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att byggutbildningen med inriktning plattsättare respektive träarbetare inte bedrivs kontinuerligt under hela året. Av utredningen framkommer att det inte bedrivs utbildning mellan den 22 maj och 18 augusti vilket innebär ett uppehåll på cirka 13 veckor. Vidare framgår att beslutet om uppehåll inte utgår från elevernas individuella behov och förutsättningar, utan det är verksamheten och branschorganisationen som styr detta. Skolinspektionen bedömer att detta är en brist.

Att utbildningen inte bedrivs kontinuerligt under hela året innebär att elevers studier inte kan slutföras så snabbt som annars skulle vara fallet och att elevers tid i utbildning därmed förlängs.

Utbildningens innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Avseende ämnet personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1, berättar eleverna vid intervju att de får använda specialverktyg till vanliga bilar, men inte fått utföra enklare reparationer av elfordon eftersom det krävs certifikat för att arbeta med högvolt. Lärarna har dock pratat om och visat upp specialverktyg, avspärning och skyddsutrustning för högvolt i undervisningen.

Lärarna bekräftar i intervju att det finns specialverktyg som skolan har köpt in för att kunna visa eleverna vilka verktyg som krävs till en elbil, men att de inte får använda specialverktyg för enklare reparationer i elbilar. Lärarna har däremot visat vilken skyddsutrustning man måste ha, handskar och visir samt avspärningar och skyddsrutiner som krävs. Det innebär att undervisningen, när det gäller just elbilar och högvolt, blir väldigt mycket mer teoretisk. Lärarna uppger att det behövs ett särskilt certifikat för arbete med elbilar.

Vidare berättar lärarna att de har hyrt in en elbil som de tar ned paneler på och visar fysiskt hur det ser ut i verkligheten. Det blir teoretiskt, inte skarpt, säger lärarna och tillägger att det krävs uppkoppling till fabriken för att kunna få till det som ska göras och det behövs dessutom att man är auktoriserad på ett bilmärke, vilket de inte är.

Enligt lärarna hade ett alternativ varit att ha en laborativ miljö med låg spänning, där systemet ser ut som ett högvoltssystem. De har tagit in en offert från en firma som säljer sådana system med lägre volt, men de har ännu inte köpt in något.

Rektorn säger i intervju att det är knepiga formuleringar i kursplanen, eftersom elever enligt branschregler inte får hantera bilar med högvolt överhuvudtaget. Däremot ska de känna till alla säkerhetsrutiner och vilka specialverktyg man använder. Rektorn bekräftar att eleverna inte får röra enklare reparationer av elbilar på grund av branschreglerna, varken i skolan eller på apl.

Rättslig reglering

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. (2 kap. 35 § skollagen)

För varje ämne ska det finnas en ämnesplan när det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen.

Av ämnesplanen ska följande framgå:

1. ämnets syfte,
2. den eller de nivåer som ämnet består av,

3. det centrala innehållet för varje nivå,
4. antalet gymnasiepoäng som varje nivå omfattar, och
5. betygskriterierna för varje ämne. (2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet personbilar – reparations- och systemteknik framgår det centrala innehållet i ämnet. I ämnet ingår bland annat nivå 1 (PERB1000X). I ämnesplanen anges att undervisningen i ämnet personbilar – reparations- och systemteknik på nivå 1 bland annat ska behandla användning av specialverktyg och skyddsutrustning enligt fordonstillverkarens anvisningar och branschens krav vid enklare reparationer, däribland av elektrifierade fordon och flerbränslefordon.

I läroplanen för vuxenutbildningen uppges bland annat att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev, i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan, ska ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet. (Lvux12 avsnitt 2.1 Kunskaper, Mål)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att undervisningen ska omfatta det centrala innehållet för ämnet personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1.

Av utredningen framgår att eleverna inte praktiskt har fått använda specialverktyg och skyddsutrustning enligt fordonstillverkarens anvisningar och branschens krav vid enklare reparationer, däribland av elektrifierade fordon och flerbränslefordon, vilket är ett centralt innehåll i ämnet. Vidare framgår att lärare och rektor är medvetna om att hela det centrala innehållet i ämnet inte uppfylls och att orsaken till detta är att det krävs särskild certifiering samt auktorisation för specifika bilmärken vid reparationer av elfordon, vilket de inte har.

Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att undervisningen inte har omfattat hela det centrala innehållet för ämnet personbilar – reparations- och systemteknik, nivå 1 och därmed kan inte eleven ha nått en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uddevalla kommun verksamhet vid Vuxenutbildningen R05 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utbildningen bedrivs kontinuerligt

under hela året och utbildningens innehåll. Det finns därför skäl att förelägga Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Elevernas individuella studieplaner revideras vid behov och rektorn ansvarar för att hemkommunen informeras vid revidering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I den information som huvudmannen lämnat inför tillsynen uppges att rektorn ansvarar för att fatta beslut om revidering av den individuella studieplanen för att säkerställa att beslutet fattas i enlighet med gällande regelverk. Beslutet fattas i samråd med studie- och yrkesvägledare för att säkerställa att revideringen är ändamålsenlig och förenlig med elevens utbildningsmål och framtida planering.

Lärarna säger i intervju att de har två elever där de ändrat i studieplanen, vilka gjorts tillsammans med rektorn. I det ena fallet på grund av en skada som gör att eleven behöver lägga upp utbildningen på ett annat sätt och i det andra fallet på grund av att eleven bytt inriktning på sin utbildning.

Rektorn säger i intervju att arbetet med de individuella studieplanerna börjar direkt vid utbildningens start med en kartläggning där de tillsammans med studie- och yrkesvägledaren efterfrågar elevens tidigare arbetslivserfarenhet och utbildningar, mål med utbildningen samt speciella behov. Därefter upprättas en studieplan. Studieplanerna kan ibland behöva ändras, exempelvis om en elev vill byta inriktning på sin utbildning. Då ser skolan över vad de har för möjlighet att ändra, vilka ämnen som ska plockas bort eller läggas till och därefter gör rektorn ändringarna i den individuella studieplanen. Enligt rektorn informerar administratörerna hemkommunerna när de gör ändringar i de individuella studieplanerna.

Rättslig reglering

Av 20 kap. 8 a § skollagen (2010:800) framgår att hemkommunen ansvarar för att en individuell studieplan upprättas för varje elev och att planen ska innehålla uppgifter om den enskildes utbildningsmål och planerad omfattning av studierna.

Av 2 kap. 16 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår bland annat att planen ska upprättas i nära anslutning till antagningen och ska vid behov revideras. Rektorn ansvarar för att planen revideras och, om eleven deltar i utbildning i en annan kommun än hemkommunen, att hemkommunen informeras om revideringen.

I förordningen om läroplan för vuxenutbildningen, Lvux12, avsnitt 2.4 Rektorns ansvar, framgår att som pedagogisk ledare för vuxenutbildning och som chef för lärarna och övrig personal i verksamheten har rektorn

ansvar för verksamhetens resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att [...] verksamhetens personal i samverkan med eleven upprättar en individuell studieplan för eleven och reviderar den vid behov.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att elevernas individuella studieplaner revideras vid behov och rektorn ansvarar för att hemkommunen informeras vid revidering. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare säger i intervju att eleverna utvecklar sin digitala kompetens bland annat i systemet LoopMe, genom att eleven lägger upp bilder från apl, redovisar uppdrag samt skriver loggbok. Eleverna får även använda datorprogram för att mäta spänningsnivåer i bilarnas elsystem.

Rektorn säger vid intervju att varje elev har en Chromebook där de når digitala läromedel samt att de får göra digitala presentationer. Rektorn berättar att eleverna ofta använder LoopMe i sin telefon, bland annat för in- och utcheckning på deras apl. Vidare håller lärarna i en introduktionskurs i digital kompetens vid utbildningens start, eftersom de har märkt att eleverna behöver mer tid för att sätta sig in i de digitala programmen.

Rättslig reglering

I förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen, Lvux12, del 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Perspektiv i utbildningen, framgår att vuxenutbildningen ska bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens.

Av samma läroplan, avsnitt 2.1 Kunskaper, framgår att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att utbildningen ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christian Floer

X Henrik Gustavsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christian Floer

Föredragande
Signerat av: Henrik Gustavsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Alexandra Lotrean medverkat.